

Geachte voorzitter en leden van de staatscommissie rechtsstaat,

Naar aanleiding van uw consultatie-oproep stuur ik u deze brief. Het is goed dat deze staatscommissie er is. Mijn belangrijkste opmerking – vanuit burgerperspectief – is dat de analyse van de staatscommissie zich zal moeten richten op de concrete ervaringen van burgers. De rechtsstaat is niet alleen een juridisch concept, maar moet ook dagelijks door burgers ervaren kunnen worden. Het is die ervaring die voor burgers telt.

Met deze brief wil ik uw speciale aandacht vragen voor de situatie in het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

In dit waterschap heeft een bestuursorgaan, het Dagelijks Bestuur, ál haar – verleende - bevoegdheden gemandateerd aan de directie van een stichting. Dit is de stichting Waternet, een stichting die ook andere belangen behartigt n.l. voor de gemeente Amsterdam.

In bijgaand artikel voor Water Governance en bijbehorende verwijzingen heb ik dit nader toegelicht.

In mijn ogen is een dergelijke mandatering niet de bedoeling van de wetgever geweest, en handhaaft de Minister van Infrastructuur en Water als uitvoerende macht niet de wet. In dit geval de Waterwet en de Waterschapswet.

Het AB van een waterschap wordt gezien als het hoogste bestuursorgaan. De vraag is in deze echter of een AB mág toestaan dat álle bevoegdheden van het DB gemandateerd worden aan een stichting. Het waterschapsbestuur is een monistisch bestuur, waarin het DB een onderdeel van het AB is. Ik kan mij niet voorstellen dat een AB mág toestaan dat alle taken die het AB aan het DB gemandateerd heeft, door het DB gemandateerd worden aan een stichting.

Dit zou dan n.l. de volgende vragen oproepen.

- Hoe wordt de ‘balance of powers’ tussen gemeente en waterschap gerealiseerd?
- Als het mogelijk is dat álle bevoegdheden van een bestuursorgaan gemandateerd kunnen worden, heeft het bestuursorgaan dan nog bestaansrecht?
- Is het mogelijk of wenselijk dat alle bevoegdheden van het DB gemandateerd worden aan een privaatrechtelijke stichting, die zich in veel opzichten aan controle en toezicht onttrekt?
- Het waterschap heeft geen eigen ambtenaren. Het AB heeft wel een aantal – wettelijk voorgeschreven – bevoegdheden, maar kan deze in de praktijk niet uitoefenen. Is het AB zo niet een ‘lege’ goedkeuringsmachine?
- Wat is de betekenis van algemene verkiezingen voor een AB van een waterschap?

In mijn ogen is de situatie eind jaren 1990 ontstaan, en is er verder niet meer goed naar gekeken. Ook het AB wist niet (tot in 2021) dat het DB al haar bevoegdheden en taken had gemandateerd. Dit alleen al is opmerkelijk en werpt een bijzonder licht op de vraag of een AB de mandatering door het DB mág toestaan.

Er zijn te weinig buitenstaanders die kritisch meekijken en in de waterschapwereld ligt de belangstelling over het algemeen bij andere onderwerpen. Er is 25 jaar lang dezelfde persoon algemeen directeur van Waternet geweest.

Ik maak mij grote zorgen ook omdat de waterschappen de komende jaren steeds belangrijker zullen worden voor de fysieke omstandigheden in Nederland.

Ik hoop dat u dit onderwerp zeer serieus wilt bekijken, en mij wilt horen als u tegenstrijdige informatie ontvangt.

Vanzelfsprekend ben ik bereid tot nadere inlichtingen.

Hoogachtend,

Marjolein Quené

(Lid van het AB van AGV 2015-2023)

Bijlagen:

Artikel Water Governance 22 mei 2023: Water Governance in Amstel, Gooi en Vecht vergt duidelijkheid en toezicht van rijksoverheid

Tevens voeg ik een bijlage bij van Nauta Dutilh die helaas ondertussen niet meer openbaar toegankelijk is via <https://agv.waterschapsinformatie.nl/> .

Link naar een overdrachtsbrief bij die ik heb geschreven voor het zojuist verkozen AB.

<https://agv.waterschapsinformatie.nl/document/12594105/1/Bijlage+bij+bespreekpunten+MQuen%C3%A9+Overdrachtsbrief+voor+AB+2023+def>

SPRAAKWATER

WATER GOVERNANCE IN AMSTEL, GOOI EN VECHT VERGT DUIDELIJKHEID EN TOEZICHT VAN RIJKSOVERHEID

Marjolein Quené*

■ In Nederland zijn we trots op onze *water governance* en dat we waterbeheer als aparte overheidstaak zien. De situatie in het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) vraagt echter om een scherpe blik op de realiteit. Daar heeft het Dagelijks Bestuur (DB) al zijn bevoegdheden gemandateerd aan de stichting Waternet. Het waterschap AGV kan daardoor niet volwaardig als overheidslichaam functioneren. Het ontbeert bestuurskracht en uitvoeringsmacht en de democratische controle en zeggenschap schieten tekort.

Daarnaast zijn er ook grote problemen in de organisatorische *governance* zoals in 2020 bleek toen grote gebreken in de cybersecurity werden geconstateerd.¹ Het waterschap heeft ondertussen ook te maken met achterstallige belastingheffing, achterblijvende investeringen én grote jaarlijkse tekorten. De organisatorische en democratische tekortkomingen hangen met elkaar samen. Het fundamentele probleem is dat het waterschap géén eigen ambtenaren heeft.

De voorganger van Waternet, de Dienst Waterbeheer en Riolering werd in 1997 opgericht. De gemeente Amsterdam wilde niet dat haar watertaken overgingen naar een waterschap en wilde zuivering en riool bij elkaar houden. Waternet wordt sindsdien gepresenteerd als een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van het waterschap en de gemeente Amsterdam. De doelmatigheid van

zuivering en riool werd aanvankelijk ook verbeterd. In de jaren negentig paste het ook goed in de tijdgeest: nadruk op efficiëntie, organisatie op afstand en scheiding tussen beleid en uitvoering.

Toen in 2006 het Amsterdamse drinkwaterbedrijf aan Waternet werd toegevoegd groeide echter de complexiteit. De aanvankelijke voordelen werden 'synergie' genoemd, dit argument wordt nog steeds gebruikt maar wordt niet meer aangetoond. In de boekhouding kan synergie natuurlijk altijd. Je kunt *assets* op papier onder een noemer brengen, maar dat zegt niets over de effectiviteit van het onderhoud van de dijken of de waterkwaliteit, de kerntaken van het waterschap. In de realiteit is er vooral complexiteit binnen de Waternet-organisatie, zoals onderstaand schema aangeeft.

	Waterschap AGV	Riool Amsterdam	Drinkwater Amsterdam
'Product' of dienst	Watersysteem, waterzuivering	Riolering	Drinkwater
Werkgebied	Waterschap AGV (Dit betreft niet Amsterdam Noord, 18 inliggende gemeenten)	Amsterdam (inclusief Amsterdam Noord)	Amsterdam en enkele andere gemeentes binnen en buiten het AGV-gebied
Financiering	Waterschapsbelastingen geïnd door Waternet	Rioolheffing geïnd door gemeente Amsterdam	Tarieven geïnd door Waternet
'Klanten'	Inwoners en bedrijven waterschap	Inwoners Amsterdam	Inwoners van een ander gebied dan Amsterdam of AGV
Bestuursorgaan/ beleidsorgaan	AB/DB	Gemeentebestuur Amsterdam (College heeft eigen bevoegdheden)	Gemeenteraad van Amsterdam
Status	Overheidslaag/functionele overheid	Gemeentelijke taak	Dienst algemeen belang (DAB)/overheidsbedrijf
Belangrijkste wettelijk kader	Waterwet/ Waterschapswet	Wet Milieubeheer	Drinkwaterwet

* Marjolein Quené is auteur, historicus, bedrijfskundige en lid AB van AGV 2015-2023.

Medewerkers zijn niet in dienst van het waterschap, maar van een stichting

Het waterschap heeft aantoonbaar last van deze complexiteit. Zo is geprobeerd de waterschapsbelastingen en drinkwaterheffing in één IT-systeem of werkproces te integreren, maar voor AGV is dit op een fiasco uitgelopen. AGV loopt nu een vol jaar achter met het heffen van belastingen. Dit heeft zijn doorwerking tot in 2026 en vereist dat er extra leningen moeten worden afgesloten. Voor de categorieën ongebouwd en bedrijven zijn er helemaal nog geen IT-systemen. Door organisatorische problemen lopen de investeringen van het waterschap achter, met gevolgen voor het onderhoud van stuwen, sluisen en keringen, de regionale dijkverbeteringen en KRW-maatregelen.² Het waterschap kan zijn wettelijke verplichtingen niet nakomen, met name niet voor het watersysteem. Die verplichtingen én de belastingheffing om de waterveiligheid en waterkwaliteit te garanderen, zijn nu juist de bestaansredenen van de waterschappen als aparte functionele overheid.

Het Algemeen Bestuur (AB) van het waterschap kan haar democratische zeggenschap slechts zeer gedeeltelijk uitoefenen. Dat komt door het gebruik van mandaatregelingen.³ Het AB heeft – sinds 1997 – alle wettelijk toegestane taken gemandateerd aan het DB en het DB heeft op haar beurt al haar toegestane taken gemandateerd aan de directie van de stichting Waternet. Deze directie bestaat inmiddels uit 7 directeuren. De secretaris van AGV is slechts één van hen en werkt tot nu toe ook voor 50% als directeur politiek-bestuurlijke zaken van Waternet voor Amsterdam.⁴

Normaal gesproken gebeurt mandatering in een waterschap naar de secretaris-directeur die de organisatie aanstuurt en zijn alle medewerkers ambtenaren in dienst van één en hetzelfde waterschap. In AGV gebeurt mandatering naar de directie van Waternet en zijn alle medewerkers in dienst van de stichting Waternet. De secretaris van AGV is niet de hoogste baas van Waternet. Amsterdam heeft op haar beurt haar taken gemandateerd aan de algemeen directeur van Waternet. Deze is de hoogste baas en

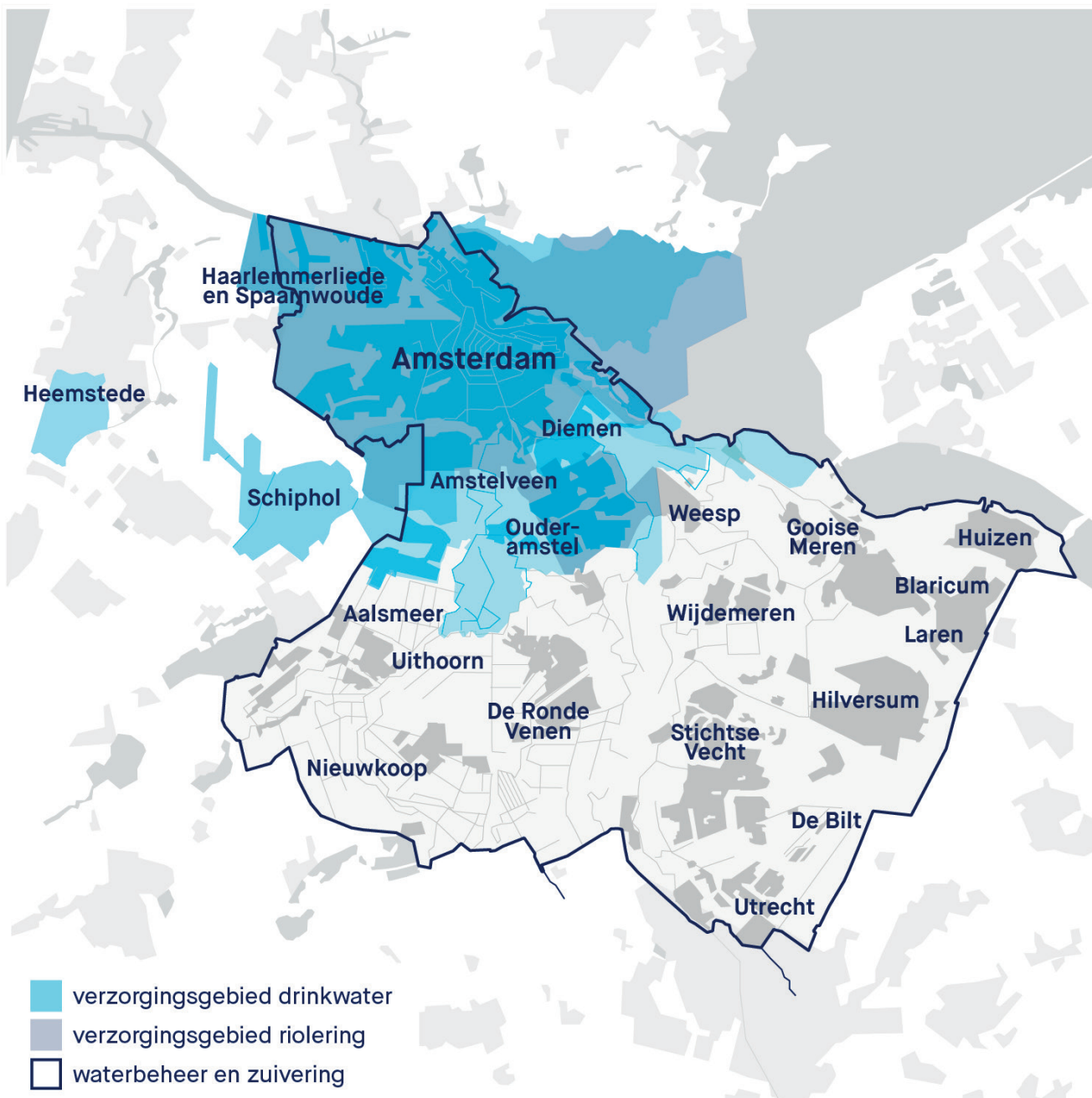
heeft dus zeggenschap over de waterschapstaken en de prioritering daarvan.⁵

Voor Amsterdam heeft de constructie met Waternet in elk geval op papier diverse voordelen. Er is een extra flexibele arbeidscapaciteit van 1700 FTE. Waternet profileert zich als ‘watercyclusbedrijf’ en er is geen scheiding tussen de organisatie van het waterschap en de gemeente. De directie van Waternet gaat over de bevoegdheden van beiden. Ze stelt bijvoorbeeld de zienswijze of watertoets op, geeft de watervergunning af én stelt de leggerwijzigingen vast. Amsterdam heeft dus geen hinder van het waterschap bij de aanleg van infrastructuur, verhardingen, woningbouw. De directie is zelfs gemandateerd om onderdelen van het Keurbesluit te wijzigen. Waternet kan zichzelf vergunningen geven voor wateronttrekkingen buiten de Amsterdamse gemeentegrenzen. Waternet kan Amsterdamse wateropgaven prioriteren zoals baggeren in de stad, brug- en sluisbediening, ondersteuning bij het onderhoud van kades.

Er zullen ongetwijfeld ook financieel-boekhoudkundige voordelen zijn. Kapitaalgoederen (zoals riolering) kunnen op de balans van de stichting Waternet geschreven worden. De stichting Waternet kan zelfstandig leningen en schulden aangaan die niet op de gemeentelijke begroting drukken. Op dit vlak zal veel aan een lekenbestuur zoals een AB ontgaan. Tegelijkertijd onttrekt de stichting Waternet zich door haar privaatrechtelijke vorm aan de democratische controle van het waterschapsbestuur en de raad van Amsterdam én aan het interbestuurlijk toezicht door provincie en rijk.

Toekomstige inrichting Waternet blijft ongewis

Het AB in een waterschap wordt verondersteld het hoogste bestuursorgaan te zijn. Maar door de mandateringen worden veel waterschapszaken beslist buiten de democratische bestuursorganen om. Het AB was lange tijd zelfs niet op de hoogte van de mandatering aan de directie van Waternet.⁶ Daarnaast wordt de bestuurskracht van het AB ondermijnd door de afhankelijkheid van de stichting Waternet. De gang van

Werkgebieden van Waternet

De donkerblauwe lijnen zijn de grenzen van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Grijs = bebouwing van gemeenten, paars = riolering

zaken bij de besluitvorming rond de toekomstige inrichting van Waternet is daar een voorbeeld van.

In de afgelopen periode zijn het AB achtereenvolgens verschillende besluiten voorgelegd. Op 2 juni 2021 sprak het AB uit dat het wilde dat het waterschap meer als overheid zou gaan functioneren. Op 8 december 2021 werden door het DB verschillende opties voorgelegd, waaronder twee stichtingsvormen. Niettemin sprak het AB zijn voorkeur uit voor een publiekrechtelijke oplossing, namelijk een bedrijfsvoeringsorganisatie

in een gemeenschappelijke regeling. In december 2022 kwam het DB echter met een voorstel voor een 'vernieuwde' stichting. In deze stichting zal de directie van Waternet het stichtingsbestuur gaan vormen. Het AB heeft hier uiteindelijk, met diverse toezeggingen en een amendement, en met een aanzienlijke groep tegenstemmers, op 12 januari 2023 mee ingestemd.

Het is opmerkelijk dat de raad van Amsterdam ondertussen nog helemaal niet besloten heeft over deze 'vernieuwde' stichting. Op 16 maart 2023, de

dag na de waterschapsverkiezingen, heeft de raad wél besloten tot een onderzoek naar de toekomst van een NV Drinkwater. De uitvoering van de besluiten die het AB van AGV genomen heeft, waaronder de toezeggingen en amendementen, worden voorlopig opgeschort, de meesten tot ná dit onderzoek en ná de besluiten daarover. De achtergrond van dit alles is dat de ‘vernieuwde’ stichting noodzakelijk is om voor het drinkwater te voldoen aan de eisen van de Inspectie Leefomgeving en Transport en de Belastingdienst. Zowel directie als DB hebben gezegd dat ze verwachten dat wanneer het AB ingestemd heeft met een stichting, de ILT dit ook wel zal doen voor een NV Drinkwater binnen die stichting.

Principiële vraag moet door het rijk beantwoord worden

Vooralsnog blijft de huidige situatie bestaan: een AB dat geen bestuurskracht heeft doordat het DB al haar wettelijk toegestane taken aan de directie van een stichting gemandateerd heeft. Een stichting die niet onder toezicht staat van het AB, interbestuurlijke toezichthouders of wie dan ook.

Goed waterbeheer vergt duidelijkheid. Duidelijkheid over de organisatorische zeggenschap, de democratische

zeggenschap én de verantwoordelijkheid. Deze duidelijkheid is niet aanwezig bij waterschap AGV. De situatie is zo gegroeid, voorafgaand aan bijvoorbeeld de Wet Modernisering Waterschapsbestel (in 2007) en waarschijnlijk heeft sindsdien geen enkele buitenstaander nog goed naar de situatie gekeken. Uiteindelijk gaat een AB wel over de uitoefening van haar eigen bevoegdheden, maar niet over de vraag welke bevoegdheden een AB heeft. De principiële vraag moet beantwoord worden of een bestuursorgaan van een overheid, in dit geval het DB van een waterschap, ál haar taken en bevoegdheden mag mandateren aan een stichting, in het bijzonder aan een stichting die óók andere belangen heeft of behartigt. Het antwoord zal vanuit het Rijk moet komen, van de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Pas na de beantwoording daarvan kan het AB aangesproken worden op haar verantwoordelijkheid en de provincie op haar toezichtsverantwoordelijkheid.

Hoe dan ook is het een situatie die aandacht vergt, niet alleen van deze partijen, maar ook van inliggende gemeenten, de andere waterschappen en de Unie van Waterschappen, de watersector én iedereen die *water governance* belangrijk vindt. Achtelooosheid, napraten, weggijken, je er niet mee bemoeien zijn op den duur risicovol. Dat weten we in Nederland.

- 1 <https://www.ftm.nl/artikelen/beveiliging-waternet-lekt?share=xts7moebgH2ebSx1qEmxrh1%2Bk2ggk3r7LMZkGQvv2q3u00QeK8OQ1KzcogPCtA%3D%3D>
<https://www.ftm.nl/artikelen/waternet-verantwoordelijkheid-digitaal-wanbeleid?share=743UILMsjw%2BS66hNEGF%2BwNL6X7sgmipOBG%2B7N%2BURkw9swsAl%2FpOEjPtgdUpFYw%3D%3D>
- 2 Een overzichtartikel van de problemen van waterschap Amstel, Gooi en Vecht is te vinden op de website van de CDA-fractie. <https://www.cda.nl/agv/actueel/nieuws/beeld-van-chaos-bij-het-waterschap-amstel-gooi-en-vecht-en-bij-waternet>.
- 3 Mandateren betekent dat iemand anders in naam van jou beslissingen mag nemen. Je blijft wel zelf verantwoordelijk én kunt zelf ook de beslissingen nog nemen. Delegeren betekent dat ook de verantwoordelijkheid over gaat naar iemand anders en je zelf de beslissingen ook niet meer kunt nemen.
- 4 Op 17 maart 2023 – twee dagen na de verkiezingen- heeft het DB een nieuw mandaatbesluit aan het AB gestuurd. Dit mandaatbesluit is aangepast aan huidige wet- en regelgeving (sinds 1997). Het principe blijft echter onveranderd: mandatering van álle wettelijk toegestane taken van het DB aan de directie van Waternet. <https://agv.waterschapsinformatie.nl/document/12524056/2/Besluit+mandaat%2C+volmacht+machtiging+AGV>
- 5 Nadere toelichting op de mandaatregelingen: <https://platformoverheid.nl/democratie-buitenspel-in-waterschap-amstel-gooi-en-vecht/>.
- 6 https://agv.waterschapsinformatie.nl/Bijlage+6_+Impact+Model+Ontvlechting+Juridisch vergadering governance sessie 16 september 2021. Bijlage van Nauta Dutilh.

Waar data genoemd zijn zijn de betreffende stukken terug te vinden via <https://agv.waterschapsinformatie.nl/> op de betreffende datum. ■

Stichting Waternet

Verkenning volledige ontvlechting

Concept van 7 september 2021; voor discussiedoeleinden

Inhoudsopgave

- 1 Definities en scope verkenning
- 2 Verkenning publiekrecht
- 3 Verkenning arbeidsrecht / medezeggenschapsrecht
- 4 Verkenning ondernemingsrecht
- 5 Verkenning vastgoed
- 6 Afsluiting

1. Definities en scope verkenning

Definitiegebruik

Definitie	Betekenis	Definitie	Betekenis
AGV	<i>Waterschap Amstel, Gooi en Vecht</i>	OR	<i>de Ondernemingsraad van Waternet</i>
AquaMinerals	<i>AquaMinerals B.V.</i>	Samenwerkingsovereenkomst 1997	<i>De overeenkomst gedateerd 18 februari 1997 tussen AGV, de Gemeente en Waternet betreffende het doel en de taken van Waternet</i>
AVG	<i>De Algemene verordening gegevensbescherming.</i>	Samenwerkingsovereenkomst BBA taken	<i>De samenwerkingsovereenkomst gedateerd 9 december 2010 tussen AGV, de Gemeente en Waternet betreffende de binnenwaterbeheertaken van Amsterdam.</i>
Awb	<i>De Algemene wet bestuursrecht.</i>	Samenwerkingsovereenkomst Drinkwatertaken	<i>De samenwerkingsovereenkomst gedateerd 29 november 2005 tussen AGV, de Gemeente en Waternet betreffende de drinkwatertaken van Amsterdam.</i>
Bestuur	<i>het Bestuur van Waternet</i>	Samenwerkingsovereenkomsten	<i>Samenwerkingsovereenkomst 1997, Samenwerkingsovereenkomst BBA taken en Samenwerkingsovereenkomst Drinkwatertaken</i>
Burgemeester	<i>De Burgemeester van de Gemeente.</i>	VNG	<i>Vereniging van Nederlandse Gemeenten.</i>
B&W	<i>Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente.</i>	Waternet	<i>Stichting Waternet</i>
Directie	<i>de Directie van Waternet</i>	Waterproef	<i>Stichting Waterproef</i>
Gemeente	<i>Gemeente Amsterdam</i>	Wereld Waternet	<i>Stichting Wereld Waternet</i>
Gemeenteraad	<i>De Gemeenteraad van de Gemeente.</i>	WRK	<i>N.V. Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (W.R.K.)</i>

Dit document bevat een eerste verkenning van de benodigde stappen tot en gevolgen van een volledige consensuele ontvlechting van Waternet. Op verzoek van Waternet wordt in dit document enkel ingegaan op de juridische aspecten van een dergelijke ontvlechting vanuit het perspectief van het publiekrecht, arbeids-/medezeggenschapsrecht, ondernemingsrecht en vastgoed. Een fiscale verkenning zal worden uitgevoerd door Ernst & Young LLP. Indien gewenst kan deze verkenning worden aangevuld met andere rechtsgebieden.

2. Verkenning publiekrecht - I

Publiekrechtelijke bevoegdheden – algemene opmerkingen

- Wij kunnen op basis van de stukken die we hebben beoordeeld niet beoordelen of alle relevante wettelijke taken en bevoegdheden op basis van de toepasselijke regelgeving nu volledig dekkend in de overeenkomsten / statuten / mandaatbesluiten etc. zijn belegd. Wij kunnen dus ook niet volledig beoordelen of er bij ontvlechting (helemaal) geen wettelijke taken en bevoegdheden buiten beeld blijven.
- Wij hebben begrepen van Waternet dat er geen problemen worden verwacht bij een ontvlechting voor wat betreft het overzicht van het (vaar)water binnen de grenzen van de gemeente en van AGV. In ieder geval dient er een compleet overzicht te zijn van welke entiteit ten aanzien van welk (vaar)water bevoegdheid heeft.
- De samenwerking van AGV en de Gemeente in Waternet is – zoals bekend – uniek, maar daardoor vanuit een publiekrechtelijk oogpunt ook 'atypisch'. Dit betekent dat voor de ontvlechting van Waternet geen publiekrechtelijk spoorboekje klaarligt. Voor de ontvlechting van bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling is er wel een duidelijker kader. Wij raden aan dit in het achterhoofd te houden bij het selecteren van een nieuwe samenwerkingsvorm.

2. Verkenning publiekrecht - II

Publiekrechtelijke bevoegdheden – mandaat

- Waternet voert publiekrechtelijke taken uit op basis van mandaatbesluiten van de relevante bestuursorganen van de Gemeente en van AGV. Een overzicht van de taken die Waternet op basis van mandaatbesluiten uitvoert zijn weergegeven in het meegestuurde schema (d.d. 25 augustus 2021), dat wij hebben opgesteld op basis van de mandaatbesluiten van Waternet. Daaruit volgt dat zowel het dagelijks bestuur van AGV als B&W (en in sommige gevallen de Burgemeester en/of de Gemeenteraad) hun watergerelateerde bevoegdheden hebben gemandateerd aan de *directie* of de *algemeen directeur* van Waternet (en dus niet aan het bestuur van Waternet). De dijkgraaf en het algemeen bestuur AGV hebben heeft geen publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen aan Waternet. Naast de publiekrechtelijke bevoegdheden die Waternet gemandateerd heeft gekregen, heeft Waternet voor specifieke (privaatrechtelijke) rechtshandelingen een volmacht/machtiging gekregen van de relevante bevoegde organen (waaronder de dijkgraaf).
- Uit het schema volgt dat het mandaatbesluit waarmee het dagelijks bestuur van AGV zijn taken aan de directie van Waternet mandateert, ziet op alle taken die op grond van het publiekrecht aan het dagelijks bestuur van AGV zijn toebedeeld. Hoewel het mandaatbesluit waarmee B&W zijn taken mandateert meer is ingekaderd, geldt ook voor dit mandaatbesluit dat het een behoorlijk ruim pakket aan taken behelst.
- Deze mandaatbesluiten kunnen te allen tijde worden ingetrokken door het betrokken bestuursorgaan (op de voet van artikel 10:8 eerste lid Awb) waardoor de uitvoering van de publiekrechtelijke bevoegdheden weer bij B&W respectievelijk de Gemeenteraad, de Burgemeester of het dagelijks bestuur van AGV komt te liggen. Het formele publiekrechtelijke spoor van ontvlechting in de zin van publiekrechtelijke overheveling van taken en bevoegdheden is hierdoor niet ingewikkeld. Hetzelfde geldt voor de intrekking van de volmachten/machtigingen.
- De uitwerking hiervan in de praktijk zal mogelijk (of zelfs waarschijnlijk) aanzienlijk gecompliceerder zijn. Mogelijk zou er een uitgebreide feitelijke proces omschrijving moeten komen om te waarborgen dat alle taken en bevoegdheden vanuit AGV en Gemeente geborgd blijven.
- Indien wordt gekozen voor één van de scenario's waarbij Waternet niet geheel wordt ontvlochten, maar in een ander vorm verder zou gaan, dan geldt eveneens dat de mandaatbesluiten (en volmachten/machtigingen) kunnen worden ingetrokken. De betrokken bestuursorganen kunnen dan nieuwe (vergelijkbare) mandaatbesluiten nemen waarmee de relevante taken / bevoegdheden worden gemandateerd aan Waternet (in de nieuwe vorm).

2. Verkenning publiekrecht - III

Publiekrechtelijke bevoegdheden – alleenrecht

- Er zijn alleenrechten verleend ten aanzien van Binnenwaterbeheer en de Drinkwaterwet aan Waternet. Hoewel niet volledig duidelijk is of deze verleende alleenrechten nog noodzakelijk zijn, is bij een ontvlechting van Waternet aan te raden dat de betrokken bestuursorganen deze alleenrechten intrekken. Bij het vormgeven van enige nieuwe vorm van deze taken, moet een nieuwe Verkenning worden gemaakt van de mogelijkheden van de huidige Aanbestedingswet om gebruik te kunnen maken van een uitzondering van de aanbestedingsplicht.

2. Verkenning publiekrecht - IV

Publiekrechtelijke bevoegdheden – vergunningen

- Een aantal van de werkzaamheden die Waternet uitvoert is vergunningplichtig. Het gaat daarbij onder meer om (lozings)vergunningen voor rioolwaterzuiveringsinstallaties (verbranding van het in de rioolwaterzuiveringsinstallaties ontwaterde slib geschiedt door derden), onttrekkingsvergunningen voor oppervlaktewater ten behoeve van drinkwater, een onttrekkingsvergunning voor het onttrekken van grondwater uit de waterleidingduinen en vergunningen/ontheffingen voor graafwerkzaamheden voor werkzaamheden aan de leidingen en dijkverbeteringen.
- Waternet liet ons weten dat een deel van de werkzaamheden die zij uitvoert wordt uitgevoerd onder de vergunningen van de Gemeente of AGV. Mogelijk zijn er daarnaast vergunningen verleend aan Waternet. Welke vergunningen er precies zijn en op naam van welke partij deze vergunningen staan is momenteel niet inzichtelijk.
- Voor zover er vergunningen op naam van Waternet staan zullen deze vergunningen bij een ontvlechting van Waternet moeten overgaan op (een van de bestuursorganen van) de Gemeente of AGV. Vergunningen kunnen een persoonsgebonden of een zaaksgebonden karakter hebben (of beide). Vergunningen met een zaaksgebonden karakter kunnen in principe mee overgaan op het moment dat de 'zaak' waarop zij betrekking hebben wordt overgedragen. Bij persoonsgebonden vergunningen ligt dat wat lastiger. Per vergunning zal moeten worden bekeken of deze met een enkele mededeling aan het bevoegd gezag kunnen worden overgedragen of dat daarvoor nog aanvullende handelingen noodzakelijk zijn (zoals het nemen van een nieuw besluit door het bevoegde orgaan). Voor zover Waternet werkzaamheden die zijn gemandateerd door een van de bestuursorganen van de Gemeente en het dagelijks bestuur van AVG uitvoert onder één vergunning, zal deze vergunning moeten worden gesplitst op het moment dat deze taken weer bij de bestuursorganen van de Gemeente respectievelijk het dagelijks bestuur van AGV worden belegd.
- Het voorgaande is niet anders als voor één van de andere scenario's voor de wijziging van Waternet wordt gekozen. Behalve indien er wordt gekozen voor één nieuwe organisatie waarbij alle taken die nu door Waternet worden uitgevoerd ook worden overgedragen aan die organisatie, dan zullen er geen vergunningen hoeven te worden gesplitst.

2. Verkenning publiekrecht - V

Publiekrecht - Privacy

- Er bestaat discussie over de vraag of Waternet persoonsgegevens verwerkt in de rol van 'verwerkingsverantwoordelijke'. Waternet heeft geen 'joint controller agreement' gesloten met de Gemeente/AGV. Uit de toegestuurde documenten noch uit de informatie die beschikbaar is op de website van Waternet volgt dat Waternet en de Gemeente/AGV een 'verwerkersovereenkomst' zijn aangegaan.
- Als Waternet wordt ontvlochten betekent dit dat de persoonsgegevens die Waternet momenteel verwerkt, zullen worden verwerkt door (een van de bestuursorganen van) de Gemeente respectievelijk AGV. Aan deze wijziging zijn bepaalde verplichtingen verbonden. Dit betreft onder meer de volgende verplichtingen:
 - Bekeken zal moeten worden of voor de overdracht van de persoonsgegevens van Waternet naar de (bestuursorganen van de) Gemeente / AGV een wettelijke grondslag aanwezig is. Dit kan mogelijk ingewikkeld zijn, door de restrictie die geldt voor het verwerken van persoonsgegevens op basis van de grondslag 'gerechtvaardigd belang' voor overheidsorganen bij de uitoefening van hun taak.
 - De betrokkenen zullen op de voet van artikel 13/14 AVG moeten worden geïnformeerd over verstrekking aan en de verwerking van hun persoonsgegevens door een andere organisatie.
 - Mogelijk zullen verwerkersovereenkomsten moeten worden overgenomen door de Gemeente / AGV.
 - Mogelijk moeten (delen van) gegevensbeschermingseffectbeoordelingen opnieuw worden uitgevoerd. Dit zal afhankelijk zijn van de vraag of er nog wijzigingen plaatsvinden in de verwerking van persoonsgegevens.
 - De functionarissen gegevensbescherming van de betrokken organisaties zullen hier in ieder geval bij moeten worden betrokken.

2. Verkenning publiekrecht – VI

Publiekrecht – Archief regelgeving en afspraken

- Waternet valt zelf als zodanig niet onder de Archiefwet. De verplichtingen van de Archiefwet gelden voor 'overheidsorganen'. Voor de definitie daarvan wordt aangesloten bij de definitie van 'bestuursorgaan' uit artikel 1:1 eerste lid Awb (waaronder Waternet niet valt).
- B&W (en Gemeenteraad en Burgemeester) mandateerde haar taken, bestaande uit het nemen van besluiten en overige (rechts)handelingen in verband met archieven, in het kader van Archiefwet in (onder meer) het mandaatbesluit d.d. 17 December 2019 (Gemeentebblad 2019, nr. 303646) aan de directie van Waternet. Het dagelijks bestuur van AGV mandateerde alle bevoegdheden die het dagelijks bestuur ter behartiging van zijn taken zijn / worden toegekend (tenzij dit bij besluit of wettelijk voorschrift is uitgezonderd) aan de directie (onder meer bij mandaatbesluit d.d. 4 maart 1997, zonder kenmerk). De taken en bevoegdheden die op grond van de Archiefwet aan het dagelijks bestuur van AGV toekomen, zijn niet uitgezonderd voor zover ons bekend. Dit betekent dat ook de taken en bevoegdheden op grond van de Archiefwet door het dagelijks bestuur van AGV aan de directie van Waternet zijn gemandateerd.
- Uit het (concept) document 'Afspraken archivarissen Amsterdam en AGV' d.d. 22 mei 20218 volgt dat bij de oprichting van DWR (de voorloper van Waternet) de provinciale archiefinspectie, na overleg met onder meer de waterschapsarchivaris en de gemeentearchivaris, besloot DWR voor de Archiefwet te beschouwen als waterschap. De drie partijen (AGV, Gemeente, DWR) bleven elk verantwoordelijk voor de geldende Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer. Organisatorisch heeft dit geleid tot één waterschapsarchivaris voor het waterschap en DWR, met een standplaats en dienstbetrekking bij DWR. Wij hebben geen definitieve versie van het document 'Afspraken archivarissen Amsterdam en AGV' d.d. 22 mei 20218 gezien. Wij weten dus ook niet of dit tot afspraken heeft geleid die inmiddels voor Waternet (i.p.v. DWR) gelden.
- Uit het concept Besluit Informatiebeheer Waternet 2018 volgt hoe de archieftaken die van het AGV aan Waternet zijn overgedragen, zullen worden ingevuld. Wij hebben geen getekende versie van dit besluit gevonden. Daarnaast merken wij op dat wij geen vergelijkbaar besluit vanuit de zijde van de Gemeente hebben gezien.

2. Verkenning publiekrecht – VII

Publiekrecht – Archief inhoud van de afspraken

- Uit de Archiefwet volgt dat in een regeling voor een opheffing, samenvoeging, splitsing of het overdragen van taken van overheidsorganen, een voorziening wordt opgenomen omtrent de archiefbescheiden van het betreffende overheidsorgaan (artikel 4 eerste lid Archiefwet). Hoewel Waternet zelf geen overheidsorgaan is, ligt het wel voor de hand om voor Waternet eveneens de hiervoor genoemde regeling te volgen en een voorziening op te nemen omtrent de archiefbescheiden. In het concept Besluit informatiebeheer Waternet 2018 staan in ieder geval een aantal regels die voor een dergelijke regeling relevant kunnen zijn:
- Uit het concept Besluit Informatiebeheer Waternet 2018 volgt onder meer dat:
 - de archivaris (i) tijdig een mededeling moet ontvangen van het voornemen tot (onder meer) opheffing of splitsing van een organisatie onderdeel of de overdracht van één of meer taken aan een ander organisatieonderdeel (artikel 10 eerste lid onder a en tweede lid sub d van het concept Besluit Informatiebeheer (2018)) en (ii) overlegd moet worden met de archivaris als de beheerder voornemens is het archief over te brengen naar de archiefbewaarplaats als bedoeld in artikel 12 van de Archiefwet (artikel 16 eerste lid van het concept Besluit Informatiebeheer (2018)).
 - bij de overbrenging van digitale informatie moet een voorziening worden getroffen om de raadpleging van digitale informatie op lange termijn te waarborgen (artikel 16 tweede lid van het concept Besluit Informatiebeheer (2018)).
- Uit de conceptversie van de 'Afspraken archivariissen AGV en Amsterdam' d.d. 22 mei 2018, volgt dat bij de oprichting van Waternet is besloten dat het archief dat wordt gevormd zal worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats van het waterschap en dat het de intentie is om een samenwerking te vinden tussen AGV/Waternet en (het Stadsarchief van) Amsterdam om het archief vanaf 2006 (toen er meer Amsterdamse watertaken aan Waternet werden gemandateerd) in een e-depot of daarmee vergelijkbare voorziening) onder te brengen en toegankelijk te maken. Ons is niet bekend of dit is gebeurd.

2. Verkenning publiekrecht - VIII

Publiekrechtelijk recht – Wet openbaarheid van bestuur

- De werkzaamheden van Waternet vallen onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) (omdat zij een 'onder een overheidsorgaan werkzame instelling' is). De werkzaamheden van Waternet zullen eveneens onder de reikwijdte van de Wet open overheid vallen (de beoogde opvolger van de Wob).
- Ten aanzien van de uitvoering van de Wob moeten afspraken worden gemaakt over wie de bevoegdheid heeft om Wob-verzoeken af te handelen die zijn en worden ingediend vlak vóór ontvlechting.

3. Verkenning arbeidsrecht/medezeggenschapsrecht - I

Algemeen - Overgang van onderneming

- De medewerkers van Waternet zijn ambtenaar als bedoeld in de Ambtenarenwet 2017. Hun arbeidsovereenkomst wordt, naast het Burgerlijk Wetboek, gereguleerd door de cao Werken voor waterschappen en het personeelshandboek Waternet. Bij reorganisaties geldt de Sociale paragraaf Waternet 2016.
- Bij een volledige ontvlechting van Waternet gaan wij ervan uit dat alle verleende mandaten worden ingetrokken, passiva en activa (althans het gebruik daarvan) overgaan naar AGV en de Gemeente, alsmede dat alle taken en bedrijfsactiviteiten na de ontvlechting zullen worden uitgeoefend door AGV, respectievelijk de Gemeente.
- Denkbaar is dat de ontvlechting op onderdelen kwalificeert als overgang van onderneming (art. 7:662 e.v. BW). In dat geval treden alle medewerkers werkzaam bij het betreffende organisatieonderdeel van rechtswege in dienst van de ontvangende partij met behoud van hun huidige arbeidsvoorwaarden. Omdat de taken van Waternet worden verdeeld over de Gemeente en AGV zal waarschijnlijk geen sprake zijn van overgang van alle organisatieonderdelen. Stafafdelingen vallen daar in beginsel buiten. Per organisatieonderdeel zal moeten worden beoordeeld of dit voldoet aan de vereisten voor een overgang van onderneming. De belangrijkste daarvan is of gezegd kan worden dat na de transitie sprake is van identiteitsbehoud.
- Bij de vraag naar identiteitsbehoud zijn volgens de rechtspraak van het HvJ EG alle feitelijke omstandigheden van belang, waaronder de mate waarin de activiteiten voor en na de overdracht met elkaar overeenkomen, de overgang van materiele activa en de overgang van personeel. Het antwoord op deze vraag is dus tot op zekere hoogte afhankelijk van de wijze waarop de ontvangende partijen de werkzaamheden vorm gaan geven. Echter gelet op de overgang van materiele activa (die gegeven de aard van de activiteit groot gewicht in de schaal legt) en de in de samenwerkingsovereenkomsten opgenomen terugkeergarantie voor een deel van het personeel (zie hierna) achten wij een gereede kans aanwezig dat op onderdelen sprake zal zijn van een overgang van onderneming. De vakbonden zullen dit element willen betrekken bij het overleg over een sociaal plan (zie hierna).

3. Verkenning arbeidsrecht/medezeggenschapsrecht - II

Doorwerking afspraken samenwerkingsovereenkomsten - Boventalligheid

- Bij een volledige ontvlechting van Waternet gaan wij ervan uit dat de Samenwerkingsovereenkomsten in onderling overleg tussen AGV, de Gemeente en Waternet worden beëindigd.
- Art. 9 van de Samenwerkingsovereenkomsten bevat een limitatieve opsomming van de gronden voor opzegging van deze overeenkomsten. Denkbaar is dat de vraag in hoeverre deze gronden zich voordoen een rol kan spelen in het overleg dat gevoerd dient te worden met de vakbonden en de OR (zie hierna).
- Art. 10 van de Samenwerkingsovereenkomsten bepaalt dat bij beëindiging een "plan van verdeling" wordt opgesteld met daarin de nieuwe organisatiestructuren en regels voor de verdeling. Daarbij worden door de Gemeente ingebrachte activa, passiva en medewerkers in beginsel toe gescheiden aan de Gemeente c.q. volgen activa, passiva en medewerkers de verdeling van taken en functies tussen de Gemeente en AGV. Daarbij is gegarandeerd dat van de Gemeente afkomstig personeel geen nadelige gevolgen ondervindt wat betreft arbeidsvoorwaarden en rechtspositie. Maatstaf lijkt hier het arbeidsvoorwaardenpakket van de Gemeente. Debat is mogelijk over de vraag of dit mede een baangarantie omvat. De vakbonden zullen bedoelde afspraken willen betrekken bij het overleg over een sociaal plan (zie hierna).
- Indien en voor zover arbeidsovereenkomsten niet overgaan naar AGV of de Gemeente gelden de regels voor reorganisatie, als opgenomen in het Burgerlijk Wetboek, de cao Werken voor waterschappen en de Sociale paragraf Waternet 2016. Deze voorzien in boventalligverklaring, een activeringsperiode (van werk naar werk) van minimaal 18 maanden (verlengd bij oudere werknemers) en bij een eventuele ontslaanvraag bij het UWV, toekenning van een transitievergoeding en bovenwettelijke werkloosheidsuitkering (de cao Werken voor waterschappen bevat op dit punt, anders dan de cao Gemeenten, nog geen anticumulatieregeling).

3. Verkenning arbeidsrecht/medezeggenschapsrecht - III

Overleg met vakbonden over sociaal plan

- Art. 8.4 van de cao Werken voor waterschappen bepaalt dat de werkgever met de vakbonden overlegt wanneer in verband met een reorganisatie met personele gevolgen een sociaal plan moet worden vastgesteld met daarin afspraken over onder andere de wijze waarop die gevolgen voor de werknemers worden opgevangen. Bij de hier besproken volledige ontvlechting zal dat aan de orde zijn.
- Bedoeld overleg is mede afhankelijk van de door AGV en de Gemeente vast te stellen feitelijke uitwerking van de ontvlechting. Daarbij zullen dus de hierboven genoemde garanties, mogelijke overgang van onderneming en uitgangspunten voor een sociaal plan betrokken moeten worden. Op basis daarvan zal het overleg met de vakbonden over een sociaal plan gevoerd moeten worden.

3. Verkenning arbeidsrecht/medezeggenschapsrecht - IV

Medezeggenschap

- Over het voorgenomen besluit tot ontvlechting van Waternet dient ex art. 25 WOR advies te worden gevraagd aan de OR. Het initiatief voor de ontvlechting en beëindiging van de samenwerkingsovereenkomsten is niet afkomstig van de ondernemer in de zin van de WOR (Waternet) maar van de gezamenlijke opdrachtgevers (AGV en de Gemeente). Ervan uitgaand dat deze opdrachtgevers in de huidige Waternet-opzet stelselmatig invloed kunnen uitoefenen op de uitvoering van de betreffende taken is het denkbaar dat zij naast Waternet als mede-ondernemer in de zin van de WOR worden beschouwd. In beginsel zouden zij dan over de voorgenomen besluiten tot ontvlechting advies moeten vragen aan de OR. Nu die voorgenomen besluiten vallen onder het zogeheten primaat van de politiek (art. 46d sub b WOR) zou deze adviesplicht beperkt zijn tot de voorgenomen maatregelen in verband met de personele gevolgen (het eerdergenoemde sociaal plan). Als daarover met de vakbonden wordt onderhandeld zal niet veel ruimte voor de OR resteren om daarover nader te adviseren. Dat laat onverlet dat deze benadering de verantwoordelijkheid voor een afdoende personele paragraaf bij de ontvlechting uitbreidt tot de Gemeente en AGV.
- Los van het voorgaande zullen de voorgenomen besluiten die Waternet neemt ter uitvoering van de beslissingen van de opdrachtgevers, adviesplichtig zijn ex art. 25 WOR. Ook hiervoor geldt dat de beslissing tot ontvlechting an sich onder het politieke primaat zal vallen, dat dat niet geldt voor de regeling van de personele gevolgen (het sociaal plan) maar dat –als er met de bonden wordt overlegd- de rol voor de OR beperkt zal zijn.
- Wij adviseren in een zo vroeg mogelijk stadium met de vakbonden en de OR procesafspraken te maken over deze overlegverplichtingen.

4. Verkenning ondernemingsrecht - I

Benodigde stappen en aandachtspunten – ontbinding en vereffening

- In het kader van de ontvlechting zal de Samenwerkingsovereenkomst 1997 worden beëindigd. Op grond van de statuten van Waternet wordt Waternet ontbonden bij de beëindiging van de Samenwerkingsovereenkomst 1997, en wel per het moment van beëindiging.
- De ontbinding van Waternet luidt haar wettelijke vereffening in. Van de vereffening doen de vereffenaars/voormalig bestuurders verslag in een bij de KvK te publiceren zgn. rekening en verantwoording en plan van verdeling. Gedurende twee maanden na de publicatie van deze stukken kan iedere schuldeiser van Waternet of gerechtigde daartegen in verzet komen. Na verloop van deze termijn van twee maanden, en behoudens verzet, kan de vereffening afgerond worden en houdt Waternet op te bestaan.
- De statuten van Waternet bepalen dat AGV en de Gemeente gerechtigd zijn tot het liquidatiesaldo van Waternet. Zij bepalen voorts dat binnen zes maanden na verstrijken van de opzeggingstermijn van de Samenwerkingsovereenkomst 1997 de directie een plan van scheiding zal opstellen, waarin de verdeling tussen AGV en de Gemeente van het liquidatiesaldo wordt vastgesteld. Het plan van scheiding behoeft de goedkeuring van AGV en de Gemeente. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met hoe Waternet (bij de opzet) is gefinancierd en hoe die financiering zal worden afgewikkeld als onderdeel van de ontvlechting. Nader onderzocht zal moeten worden hoe de wettelijke vereffeningprocedure zich verhoudt tot de afspraken in de Samenwerkingsovereenkomsten en de statuten.

4. Verkenning ondernemingsrecht - II

Benodigde stappen en aandachtspunten – ontbinding en vereffening (vervolg)

- Als onderdeel van de ontvlechting zullen alle vermogensbestanddelen van Waternet conform de voor die vermogensbestanddelen geldende leveringsvereisten moeten worden overgedragen aan hetzij AGV, hetzij de Gemeente. Dit geldt ook voor de belangen / aandelen die Waternet houdt in de verschillende samenwerkingsverbanden.
- Om tot een complete afwikkeling van het vermogen van Waternet te komen, dient een *due diligence* te worden verricht, waarbij wordt vastgesteld (i) over welke vermogensbestanddelen Waternet beschikt (ii) aan wie deze vermogensbestanddelen toe dienen te komen (iii) op welke wijze overdracht daarvan dient te geschieden en (iv) welke beletsels er eventueel zijn die aan overdracht in de weg staan.
- Alvorens tot ontvlechting kan worden overgegaan dient met de verschillende samenwerkingsverbanden te worden afgestemd (i) wat de gevolgen zullen zijn van de ontvlechting van Waternet en (ii) of en op welke wijze de samenwerking na de ontvlechting zal worden voortgezet.
- Voorts moet worden vastgesteld of de ontvlechting leidt tot toepasselijkheid van *change of control* clausules van (belangrijke) overeenkomsten / samenwerkingsverbanden. Indien dit het geval is kan een dergelijke contractspartij de samenwerking mogelijk ontbinden/beëindigen.

4. Verkenning ondernemingsrecht - III

Benodigde stappen en aandachtspunten – diversen

- Zolang het bestuur van Waternet niet formeel ontslagen of geschorst is, vormt zij rechtspersonenrechtelijk een bevoegd orgaan. De “demissionaire status” van het bestuur hoeft derhalve niet aan de ontvlechting in de weg te staan.
- De ontvlechting vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Waternet. Het van haar te verwachten behoorlijk bestuur zal betekenen dat het bestuur voldoende maatregelen treft voor een soepele overgang van de activiteiten van Waternet naar AGV en de Gemeente en de continuïteit daarvan.
- Via Waternet zijn verschillende taken van de Gemeente en AGV in één hand samengebracht. Indien wordt overgegaan tot volledige ontvlechting dienen waarschijnlijk een of meer samenwerkingsovereenkomsten te worden aangegaan tussen de Gemeente en AGV waarin afspraken worden gemaakt over eventuele resterende gemeenschappelijke aangelegenheden.
- De volledige ontvlechting (en de gevolgen daarvan) dient met klanten, leveranciers en andere stakeholders te worden gecommuniceerd en waar nodig afgestemd (denk bijvoorbeeld aan wijziging van bankrekeninggegevens, algemene voorwaarden, omgang met betalingsachterstanden etc).
- Als gevolg van de ontvlechting zullen AGV en de Gemeente opnieuw zelfstandig verantwoordelijk worden voor hun (publiekrechtelijke) taken. Indien de organisatie van een van hen onvoldoende capaciteit heeft voor de uitvoering van die verantwoordelijk, kunnen een of meer dienstverleningsovereenkomsten worden aangegaan op grond waarvan de ene partij diensten zal verlenen aan de andere partij.

5. Verkenning vastgoed - I

Benodigde stappen en aandachtspunten

- De Samenwerkingsovereenkomst 1997, Samenwerkingsovereenkomst BBA taken en Samenwerkingsovereenkomst Drinkwatertaken, bevat ieder een regeling in artikel 3.1.1. waarin wordt geconstateerd dat Waternet dient te beschikken over registergoederen en niet-registergoederen voor de uitvoering van diens taken. De relevante niet-registergoederen worden blijkens deze bepaling aan Waternet overgedragen. De registergoederen zijn niet overgedragen aan Waternet. Voor deze goederen geldt dat Waternet op grond van artikel 3.3. van voornoemde overeenkomsten het exclusieve mandaat tot directievoering krijgt, dan wel deze registergoederen van de Gemeente huurt.
- In de Samenwerkingsovereenkomst BBA taken en de Samenwerkingsovereenkomst Drinkwatertaken wordt in artikel 3.1.1. verwezen naar een bijlage waarop de registergoederen worden genoemd. Wij beschikken op dit moment nog niet over deze bijlagen.
- Uit een kadastraal onderzoek de dato 2 september 2021, blijkt dat Waternet geen registergoederen op eigen naam heeft. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat AGV 3.281 registergoederen op naam heeft. Nagegaan dient te worden ten aanzien van welke registergoederen een gebruiksrecht ten behoeve van Waternet beëindigd dient te worden.
- Voor drie wezenlijke registergoederen, zijnde het hoofdkantoor van Waternet, de rioolwaterzuiveringinstallatie Westpoort en de rioolwaterzuiveringsinstallatie Amsterdam-West, volgt hierna een omschrijving van de huidige goederenrechtelijke situatie,

5. Verkenning vastgoed - II

Benodigde stappen en aandachtspunten (vervolg)

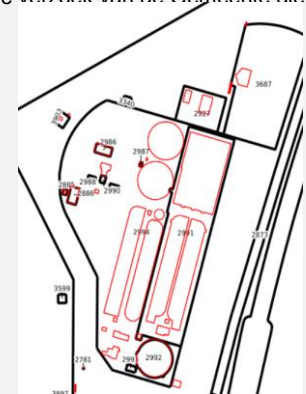
- Het hoofdkantoor van Waternet, gelegen aan de Korte Ouderkerkerdijk 7 te Amsterdam is in 2013 door de Gemeente in voortdurende erfpacht uitgegeven aan AGV.
- De canon is voor het eerste tijdvak (tot 1 januari 2054) afgekocht. Het in erfpacht uitgegeven terrein is hieronder weergegeven op de kadastrale kaart.

5. Verkenning vastgoed - III

Benodigde stappen en aandachtspunten (vervolg)

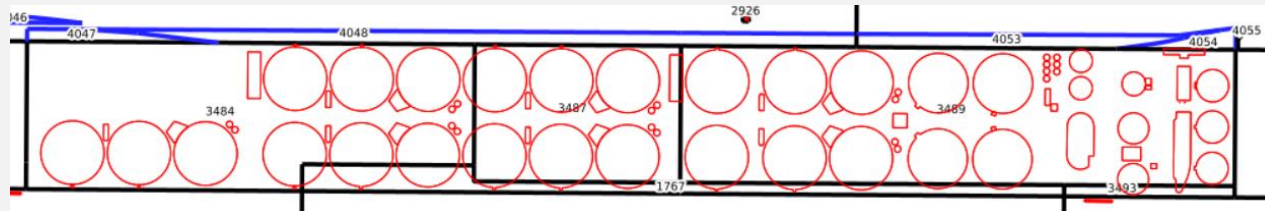
- De rioolwaterzuiveringsinstallatie Westpoort is gelegen aan de Hornweg 28 te Amsterdam, zoals hieronder weergegeven. Het terrein is in 1999 door de Gemeente in voortdurende erfpacht uitgegeven aan AGV.
- De erfpacht is voor het eerste tijdvak (van 1 januari 1997 tot 1 januari 2047) afgekocht.
- De akte van uitgifte in erfpacht bepaalt dat indien de Samenwerkingsovereenkomst 1997 wordt beëindigd, de erfpachter op eerste verzoek van de Gemeente dient mee te werken aan de overdracht van het erfpachtrecht aan de Gemeente, onder voorwaarden als omschreven in de akte.

5. Verkenning vastgoed - IV

Benodigde stappen en aandachtspunten (vervolg)

- De rioolwaterzuiveringsinstallatie Amsterdam West is gelegen aan de Australiëhavenweg 15 te Amsterdam, zoals hieronder weergegeven. Het terrein is in 2003 in voortdurende erfpacht uitgegeven aan AGV.
- De erfpacht is voor het eerste tijdvak (van 1 maart 2003 tot 1 maart 2053) afgekocht.

6. Afsluiting

- Een volledige ontvlechting van Waternet heeft veel voeten in aarde. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen op welke termijn een dergelijke ontvlechting is te realiseren. Met name het publiek belang bij de continuïteit van de activiteiten van Waternet dient daarbij gewaarborgd te zijn.
- Vanuit een publiekrechtelijk oogpunt geldt dat er door het 'atypische' karakter van de samenwerking tussen de verschillende betrokken bestuursorganen en Waternet geen 'spoorboekje' voor de ontvlechting klaarligt. Het 'verleggen' van de bevoegdheden zal (naar alle waarschijnlijkheid) niet tot problemen leiden, omdat hiervoor slechts de geldende mandaatbesluiten moeten worden ingetrokken en eventueel nieuwe mandaatbesluiten moeten worden genomen. Daarnaast zullen de (mogelijk nog geldende) alleenrechten moeten worden ingetrokken. Vanuit een privacyrechtelijk oogpunt zal nader moeten worden geanalyseerd welke stappen precies nodig zijn om de verwerking van persoonsgegevens die momenteel door Waternet wordt uitgevoerd, (terug) over te dragen aan de betrokken bestuursorganen. Als er tussen de betrokken bestuursorganen en Waternet geen afspraken zijn gemaakt over de omgang met archiefbescheiden in het kader van de ontvlechting van Waternet, is het van belang om een 'voorziening' te treffen waarin dat alsnog gebeurt.
- De rol van de OR en de vakbonden zal gelet op het primaat van de politiek beperkt zijn tot het overleg over een sociaal plan. Aanpassing van arbeidsvoorwaarden en behoud van arbeidsplaatsen zullen daarbij in het licht van de in de Samenwerkingsovereenkomsten gemaakte afspraken, de Wet overgang van onderneming en de feitelijke uitwerking van de ontvlechting beoordeeld moeten worden. Het verdient aanbeveling met de vakbonden en OR in een vroeg stadium procesafspraken te maken over dit overleg.
- Om tot ontvlechting te komen zal een *due diligence* onderzoek gedaan moeten worden naar de in het kader van de ontvlechting en de daarmee samenhangende vereffening van het vermogen van Waternet over te dragen vermogensbestanddelen (waaronder mede begrepen registergoederen).
- In het kader van de ontvlechting zal Waternet worden ontbonden. Na doorlopen van de daarvoor voorgeschreven wettelijke procedure zal Waternet ophouden te bestaan.